

Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге башкарма комитеты
Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы

КАРАР № 11

Балыклы-Чүкэй авылы

2017 елның 04 сентябрь

Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге территориясен төзеклендерү кагыйдәләре турында

Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районының Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге территориясендә чисталыкны, тәртипне һәм төзеклендерү дәрәжәсен арттыру максатларында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның

28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге территориясендә чисталык, тәртип һәм төзеклендерү дәрәжәсен күтәрү, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 13.04.2017 ел, №711/пр боерыгы «Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районының» Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге «муниципаль берәмлеге Уставы белән, Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районының Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге территориясен төзеклендерү кагыйдәләре проекты буенча ачык тыңлаулар нәтижеләрен карап,» авыл жирлекләре, шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар территорияләрен төзеклендерү кагыйдәләрен эзерләү өчен методик текъдимнәрне раслау турында " Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы, Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге Советы карары:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге территориясен төзеклендерү кагыйдәләрен раслау турында" 2008 ел, 31 декабрь, 988 нче карары

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балыклы-Чүкәй авыл җирлеге Башкарма комитетының 20.02.2014 ел, №7 «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы «Балыклы-Чүкәй авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә территорияләрне санитар тоту, җыештыру һәм чисталыкны тәэмин итү кагыйдәләрен раслау турында "гы карары үз көчен югалткан дип санау хакында"

3. Өлеге карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балыклы-Чүкәй авыл җирлегенең махсус мөғълүмат стендларында урнаштыру турында Карар кабул ителде:

-Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Балыклы-Чүкәй авылы, Үзәк ур., 8 йорт;

-Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Иске Арыш авылы, Үзәк урамы, 23В нче йорт;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында интернет-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча: <http://ribnayasloboda.tatarstan.ru> » Татарстан Республикасы хокукый мөғълүматының рәсми порталында " Интернет мөғълүмати-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru> к 4. Өлеге карарның үтелешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Балыклы Чүкәй авыл җирлеге
Башлыгы

А.М.Нуретдинова

Расланган
Совет карары белген
Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге
Балык Бистесе
муниципаль районы
Татарстан Республикасы Президенты от
04.09.2017 г. № 11

Кагыйдә
Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге территориясен төзеклендерү
Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы

I. Гомуми нигезлемелер

1.1. Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге территориясен төзеклендерү кагыйдәләре (алга таба - – Кагыйдәләр) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнын үтәү йөзеннен, Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Россия Федерациясе Төзелеш һәм тораккоммуналь хужалык министрлыгының «жирлекләр, шәһәр округлары территорияләрен төзеклендерү кагыйдәләрен үзгәртү өчен методик рекомендацияләренә раслау турында » 2017 елның 13 апрелендәге 711-пр номерлы боерыгы нигезендә эшләнде, Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районының «Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын һәм башка муниципаль норматив хокукый актларны, төзеклендерү объектларын карап тотуга һәм төртипкә карата бердәм таләпләренә билгеләү, Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районының Балыклы-Чүкэй авыл жирлеге территориясендә (алга таба авыл жирлеге) тулаем төзеклендерү дәрәжәсен күтәрү максатларында кабул итте.

1.2. Әлеге Кагыйдәләрдә имин, уңайлы һәм жәлеп итә торган шәһәр мохитен формалаштыру максатларында төп принциплар, алымнар, сыйфат характеристикалары һәм күрсәткечләре баян ителгән, әлеге Кагыйдәләрнең максатлары өчен Жирлектә яшәү мохитен характерлаучы һәм мондый территориядә яшәү уңайлылыгын билгели торган территориаль чагылдырылган

табигый, архитектура-планлаштыру, Экология, социаль-мәдәни һәм башка факторлар жыелмасы керә.

1.3.Әлеге кагыйдәләр жирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм оештыру-хокукый формаларына карамастан, барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.

1.4.Әлеге кагыйдәләр билгели:

1) биналар (торак йортларны да кертеп), Корылмалар һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча тиешле Биналарның һәм корылмаларның фасадларын һәм киртәләрен тышкы кыяфәтене карата таләпләр;

2) төзекләндерү эшләре исемлеге һәм аларны вакыт-вакыт башкару вакыты;

3) жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру буенча таләпләр (урамнарны яктырту, территорияләренә яшелләндерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр кую, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту).

1.5.Авыл жирлеге территориясен төзекләндерү өлкәсендә эшчәнлекне координацияләү һәм методик яктан тәэмин итү, жирлекнең торак пунктлары территорияләрен чистарту һәм санитар тәртиптә тоту, чисталык һәм тәртип саклау буенча эшләренә координацияләү жирлек башкарма комитетына йөкләнә.

II. Төп төшенчәләр

Әлеге кагыйдәләренә гамәлгә ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

жирлек территориясен төзекләндерү-әлеге Кагыйдәләрдә каралган территорияләренә карап тоту, шулай ук төзекләндерү объектларын проектлау һәм урнаштыру, гражданның яшәү шартларын яхшырту, территориянең санитар һәм эстетик торышын саклау һәм яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар комплексы . ; төзекләндерү объектлары-төрле функциональ билгеләнештеге территорияләр, аларда төзекләндерү буенча эш алып барыла, шул исәптән:

- балалар мейданчыклары, спорт һәм башка ял һәм ял мейданчыклары;
- мейданчыклар өчен урамда йөрү һәм дрессировки эт;
- автостоянкалар мейданчыклары;
- урамнар (шул исәптән жәяүлеләр) һәм юллар;
- парклар, скверлар, башка яшел зоналар;
- мейданнар, яр буйлары һәм башка территорияләр;
- транспорт, инженерлык коммуникацияләренә техник зоналары, су саклау зоналары;

- коммуналь калдыктарның аерым төркемнөрен жыю өчен контейнер мөйданчыктары һәм мөйданчыктар; өлеге Кагыйдөлөрдө төзөклөндөрү элементларына, шул исәптөн, түбөндөгелөр

көрө:

- яшеллөндөрү элементлары;
- йөгөртмө;
- коймалар (коймалар);
- су жайланмалары;
- урам коммуналь-көнкүрөш һәм техник жиһазлар;
- уен һәм спорт жиһазлары;
- яктырту элементлары;
- мөгълүмат урнаштыру чаралары һәм реклама конструкцияләре;
- кече архитектура формалары һәм шөһөр жиһазлары;
- капитал булмаган стационар булмаган корылмалар; - капитал төзелеш объектлары элементлары;

төзөклөндөрүне торгызу-юлның бөтен киңлеге буенча асфальт өслөгөн, хужалык юлын, тротуарны сыйфатлы итеп торгызуны, бордюрлы ташны кире кайтаруны, туфрактарның уңдырышлы катламын торгызу, газон үлөнгөнен чөчү һәм бозылган яшел үсентелөргө утырту белөн тырмалау өчен газоннарны ремонтлау, реклама конструкцияләргө һәм төзөклөндөрүнең башка элементларын торгызуны үз өченө алган эшлөр комплексы . ; газон - махсус сайлап алынган үлөн орлыкларын чөчү белөн булдырыла торган, утырту, парк корылмалары һәм ландшафт композициясенө мөстөкыйль элементы булган, шулай ук табигый үлөн үсемлеге; йорт-ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм өлеге йорт урнашкан жир кишөрлеге; ишегалды корылмалары - жир кишөрлегендө урнашкан вакытлыча ярдөмчө

корылмалар (жир базы, Күгөрчөн тавыктары, сарайлар һ. б.); йорт билгелөре – аншлаг (урам, мөйдан, проспект), номер билгесө (йорт һәм корпус номерлары күрсөткөчө), подъезд һәм фатир номерлары күрсөткөчө, флагодельлөр, истөлеклө такталар, янгын гидранты күрсөткөчө, грунт геодезик билгелөре күрсөткөчө, магистраль камералары һәм суүткөргөч чөлтөре коелары күрсөткөчлөре, жир асты газүткөргөчлөре корылмаларының күрсөткөчө, жир асты газүткөргөчөненө корылмалары күрсөткөчө; яшел үсентелөр-табигый һәм ясалма агач-куак һәм үлөн үсемлеклөре (парклар, урманнар, аеруча саклаулы табигать территорияләре, бульварлар, скверлар, бакчалар, газоннар, чөчөклөр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм

куаклар) жыелмасы.; жир кишөрлеге-Жир өслөгөнөң бер өлөшө булып торган һәм аны аерым бер өйбөр буларак билгелөргө мөмкинлек бирө торган характеристикаларга ия булган күчөмсөз милөк.; жир эшлөре-грунт юып алу, жөю,

жирлек территориясенен камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып, йе камилләштерелгән юлларны һәм тротуарларны урнаштыру (жәю) белән бәйләшләр; инженерлык коммуникацияләре - инженерлык-техник тәэмин итү чәлгәлләре: суүткәргеч, канализация, жылылык, трубаүткәргечләр, электр линияләре, элемент һәм башка инженерлык корымалары, жирлек территориясендә булган яисә салына торган яисә салына торган башка инженерлык корымалары; яңгыр сулары канализациясе (яңгыр сулары канализациясе) - өскә (яңгыр сулары, Таллы), су сиптерү һәм дренаж суларын транспортлау өчен билгеләнгән инженерлык корымалары комплексы (талоблар, яңгыр кабул итү жайланмалары, лотоклар һәм торбалар).; кече архитектура формалары-монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары, су жайланмалары, авыл жирлегә территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жайланмалар.;

тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында жирлекнең магистральләре, урамнары, мейданнары, парклары, скверлары, бульварлары, ишегаллары һәм жәяүлеләр юллары яктырту өчен билгеләнгән элементлар жыйнагы . ; яшелләндерү-территорияне төзекләндерү һәм Ландшафтлы оештыру элементлары, ул жирлек тирәлеген үсемлек компонентларын актив кулланып формалаштыруны тәэмин итә, шулай ук инженер эзәрләнүнең төрле төрләре (вертикаль планлаштыру, терраслау, кронирование һ. б.) буенча эшләр башкаруга, яшелләндерелгән территорияләргә төзекләндерүгә, агачлар, шул исәптән зур агачлар, куаклар утыртуга, үләнле газоннар, чәчәк үсентеләре булдыруга, махсус бакчалар төзүгә һ. б. бәйлә комплекслы процесс.; махсулаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрен гәмәлгә ашыручы төрле оештыру-хокукий формадагы юридик затлар; территорияләргә карап тоту-биналарның, корымаларның, кече архитектура формаларының, киргәлләргә, төзелеш мейданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләргә һәм аларның конструктив элементларының, жир кишәргәндә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларының фасадларын үз вакытында ремонтлау һәм карап тоту белән бәйлә чаралар комплексы; жирле өһемияттәге юлларны карап тоту-юл, юл корымаларының, юлларны комплекслы төзекләндерү элементларының транспорт-эксплуатацион торышына ярдәм итүчә эшләр комплексы; территорияләргә жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чар, карны махсус билгеләнгән урыннарда жыйнау, чыгару белән бәйлә эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм өйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар; йорт яны территориясе – яшелләндерү элементлары, керү юллары, йорт подъездлары, өегә йортта яшәүчеләр өчен мейданчыклар (балалар, спорт, ял итү, контейнерлар өчен, этләргә урамда йөртү өчен) һәм йортка

хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар.; якин-тирә территория-бина, корымалар, киртәләр, төзелеш мейданчыгы, сәүдә, реклама объектлары, бирелгән жир кишәрлеге чикләренә, шулай ук миләктәге, кулланылыштагы (биләгән) башка объектларга турыдан-туры якин территория . ; фасад-бинаның тышкы ягы (төп, Ян, ишегалды). Бинаның төп фасады авыл жирлеге территорияләреннән, кагыйдә буларак, магистраль һәм/яки башка җәмһияттәге урамнарны кабул итүгә юнәлдерелгән.; тышкы мөғлүматны урнаштыру чарасы (әлмә тактасы) - оешманың урнашу урынында һәм (яки) товарны гамәлгә ашыру урынында, биналарны мөғлүмати рәсмиләштерү максатларында хезмәтләр күрсәтү урынында, кулланучыларга җиткерү өчен, шулай ук оешманың фирма атамасы (исеме), аның урнашу урыны (адресы) һәм эш режимы турында мөғлүмат, шулай ук мөғлүматны үз эченә алган территорияне төзекләндерү элементы булып тора., ул закон үз көченә керергә тиеш яисә эшлекле җәйләнешнең гадәти үз көченә керергә тиеш һәм реклама белән бәйлә максатларны эзәрлекләми. «Тышкы мөғлүматны урнаштыру чаралары» һәм «тышкы мөғлүмат чарасы» төшенчәләре охшаш; бина-жир өсте һәм (яки) жир асты өлешенә ия булган, үз эченә биналар, инженер-техник тәэмин итү чәлтәрләре һәм инженер-техник тәэмин итү системасы булган, кешеләр яшәү һәм (яки) эшчәнлеге, җитештерү урнаштыру, саклау һәм хайваннарны тоту өчен билгеләнгән күләмле төзелеш системасы.; стационар булмаган сәүдә объекты-инженерлык-техник тәэминаты чәлтәрләренә тоташтырылуга (технологик тоташтыруга), шул исәптән күчмә корылмага карамастан, жир кишәрлеге белән нык бәйләнгән вакытлыча корылмадан яисә вакытлыча корылмадан гыйбарәт сәүдә объекты.

III. Гомуми принциплар һәм алымнар

3.1. Территорияләренә төзекләндерү эшчәнлегенә территорияләренә төзекләндерү буенча проект документациясен эшләү, территорияләренә төзекләндерү һәм төзекләндерү объектларын карап тоту буенча чараларны үтәү керә.

3.2. Өлеге Кагыйдәләренң максаты-территорияләренә төзекләндерү буенча проект документациясе астында жирлекнең үсеш стратегиясенә һәм жирлек халкының ихтыяжларын чагылдыручы концепциягә нигезләнгән документлар пакеты аңлана. Өлеге документациянең составы, аның кайсы төзекләндерү объектына керүенә карап, төрле булырга мөмкин. Төзекләндерү буенча проект документларында текъдим ителә торган карарлар социологик, архитектура, шәһәр төзелеше һәм башка тикшеренүләр, проект карарларының нәтижәләгән социальикътисадый бәяләү нәтижәләре буенча җезрленә.

3.3. Шәһәр тирәлеген үстерүне яхшырту, янарту, трансформацияләү, иң яхшы тәҗрибәләренә һәм технологияләренә куллану юлы белән башкарырга кирәк, шул

исәптән инфраструктураны, идарә итү системасын, технологияларне, халык һәм ширкетләр арасында коммуникацияларне үстерү юлы белгән дә. Шул ук вакытта төзекләндерү буенча комплекслы проектларны гамәлгә ашыру зарур, ул бер үк вакытта төзекләндерелә торган территориядән файдалануның уңайлылығын һәм визуаль желеп итүченлеген арттыруны тәэмин итә.

3.4.Содержание объектов благоустройства осуществляется путем поддержания в надлежащем техническом, физическом, эстетическом состоянии объектов благоустройства, их отдельных элементов в соответствии с эксплуатационными требованиями. При разработке и выборе проектов по благоустройству территорий важным критерием является стоимость их эксплуатации и содержания.

3.4.Төзекләндерү объектларын карап тоту төзекләндерү объектларының техник, физик, эстетик торышы, аларның аерым элементларын эксплуатация таләпләренә туры китереп тоту юлы белгән башкарыла. Территорияларне төзекләндерү проектларын эшләгәндә һәм сайлаганда, аларны эксплуатацияләү һәм карап тоту бәясе мөһим критерий булып тора.

3.5.Төзекләндерү эшчәнлегендә катнашучылар булып торалар:

а) төзекләндерүгә таләп формалаштыручы һәм тәкъдим ителгән карарларны бәяләүдә катнаша торган жирлек халкы. Халык иҗтимагый оешмалар һәм берләшмәләр тарафыннан тәкъдим ителергә мөмкин;

б) техник заданиене формалаштыручы жирле үзидарә органнары вәкилләре башкаручыларны сайлыйлар һәм үз вәкаләтләре чикләрендә финанслауны тәэмин ителер;

в) жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы, төзекләндерүгә, шулай ук төзекләндерү чараларын финанслауда катнаша ала торган хужалык субъектлары;

г) һөнәри җәмәгатьчелек вәкилләре, шул исәптән ландшафт архитекторлары, төзекләндерү һәм яшелләндерү буенча белгечләр, төзекләндерү концепцияләрен һәм проектларын эшләүче архитекторлар һәм дизайнерлар, эш документлары;

д) эшләргә башкаручылар, төзекләндерү һәм яшелләндерү, шул исәптән кече архитектура формаларын төзү буенча белгечләр;

е) башка затлар.

3.6.Жирлекнең жирле үзидарә органнары төзекләндерү буенча проектларны эзәрләүдә һәм тормышка ашыруда, тормышка ашырылган проектларның сыйфатын күтәрү, шулай ук төзекләндерү объектларының сакланышын тәэмин итү максатларында, жирлек халкының катнашуын тәэмин ителер.

3.7.Биредә яшәүчеләрнең катнашуы турыдан - туры яки турыдан-туры җәмәгать оешмалары, шул исәптән профессиональ проектлаучылар-архитекторлар, ландшафт архитекторлары, дизайнерлар, шулай ук Эшқуарлар ассоциацияләре һәм берләшмәләре аша туры яки турыдан-туры булырга мөмкин. Ул төзекләндерү

проектларын башлап жиберү, проект карарлары буенча фикер алышуда катнашу һәм карарлар кабул итү юлы белән гамәлгә ашырыла.

3. 8.Һәр территория өчен төзекләндерү концепциясен төзекләндерү эшчәнлегендә халыкның һәм башка катнашучыларның ихтыяжларын һәм ихтыяжларын исәпкә алып һәм концепциянең барлык этапларында турыдан-туры катнашканда, шулай ук шәһәр мохитен комплекслы үстерү буенча стратегик бурычларны исәпкә алып, шул исәптән яңа элементлар булдыру, аралашу һәм аерым гражданнар һәм бергәлекчеләрнең үзара хезмәттәшлеге, аларның территорияләрен үстерү буенча проектларны проектлауда һәм тормышка ашыруда катнашуы өчен мөмкинлекләр булдыру зарур., төзекләндерү объектларын карап тоту һәм торак пунктта яшәүчеләрнең үзара хезмәттәшлегенең башка формалары өчен.

3.9. Күп санлы халык өчен уңайлы һәм жиңел урнашкан жирлек территорияләрен максималь Нәтижелелек белән, озак вакыт дөвамьнда һәм телгәсә кайсы сезонда Файдаланырга кирәк. Жирлек киңлекчеләренәң үзара бәйләнешен, инфраструктура объектларының үтемлелеген, шул исәптән нигезсез киртәләрен һәм каршылыкларны бетерү хисабына да, күздә тотарга кирәк.

3.10. Территорияләренә төзекләндерү проектларын гамәлгә ашырганда шәһәр тирәлегенәң сыйфатын тәэмин итү түбәндәге принципларны тормышка ашыру юлы белән ирешергә мөмкин:

3.10.1. Функциональ төрлелек принцибы-микрорайон (квартал, торак комплекс) территориясенәң төрле социаль һәм коммерция сервислары белән тыгызлыгы.

3.10.2. Жәяүлеләр мохитен уңайлы оештыру принцибы-жирлектә уңайлы, куркынычсыз, жәяүлеләр өчен уңайлы шартлар тудыру. Жәяүлеләрнең желеп итүчәнлегә төрле функцияләренә (транзит, коммуникацион, рекреацион, кулланучылар) жәяүлеләр маршрутларында берләштерү юлы белән тәэмин ителгә. Төрле категория гражданнар, шул исәптән төрле һава шартларында аз хәрәкәтләнүчә гражданнар төркемнәре өчен дә, жәяүлеләр йөри алу мөмкинлеген тәэмин итү максатка ярашлы.

3.10.3. Уңайлы мобильлек принцибы-халыкның тизлек һәм уңайлылык дәрәжәсә буенча тиңләштерелгән торак пунктта һәм аннан читтә төрле транспорт төрләре (шәхси автотранспорт, төрле жәмәгать транспорты, велосипед) ярдәмәндә керү мөмкинлегә булу.

3.10.4. Аралашу өчен уңайлы мохит принцибы - жирлек территориясенәң торак пункттында халык өчен, шул исәптән мөйданнар, яр буйлары, урамнар, жәяүлеләр зоналары, скверлар, парклар (алга таба

- ижтимагый киңлекләр) һәм чит кешеләрнең берләшеп аралашуы һәм вакыт үткөрү өчен билгеленгән территорияләрне (алга таба - хосусый пространство) даими һәм түлсүз урнаштыру.

3.10.5. Жәмәгать һәм хосусый киңлекләрнең төрле элементларына (яшел үсентеләр, су объектлары һ.б.) бай булу принцибы, территорияль урнашу һәм территориянең функциональ билгеленешенә карап, пространство оешмасының тыгызлыгы.

3.11. Аралашу һәм уңайлы жәяүлеләр мохите принциптарын тормышка ашыру жәмәгать һәм хосусый киңлекләрне зарарлы факторлардан (тавыш, тузан, газ) саклау өчен уңайлы шартлар булдыруны күздә тоту.

3.12. Ижтимагый киңлекләр торак һәм Ижтимагый тирелекнең, кешеләрне жәлеп итү нокталарының, транспорт төеннәренәң киң һәм планлаштырылган бәйләнешнең принцибын тәэмин ителәр.

3.13. Төзекләндерү комплекслы проектларын тормышка ашыруны комплекслы төзекләндерү проектлары территориясеннән ерак булмаган жир кишәрлекләре милекчеләрен һәм башка кызыксынган якларны (төзүчеләр, идарә итүче оешмалар, гражданныр һәм эшмәкәрләр берләшмәләре, якин-тирә биналарда коммерция биналары милекчеләрен һәм арендаторларын) жәлеп итеп, шул исәптән муниципаль-шәхси партнерлык механизмларын кулланып башкарырга кирәк. Жирлек территорияләренәң үзара бәйлә, төрле хужалары булган участкаларда урнашкан Бердәм яки килешенгән төзекләндерү проектларын эшләрү киңәш ителә.

3.14. Төзекләндерү эшләрен башкару өчен конкрет зоналарны, территорияләрне, объектларны билгеләрү, проектларны тормышка ашыру чираты, финанслау күләме һәм чыганақлары территорияләрне төзекләндерү буенча тиешле муниципаль программада билгеләнә.

IV. Төзекләндерү объектларын карап тоту һәм эксплуатацияләрү тәртибе

Ижтимагый еһемияттәге территорияләрдәге төзекләндерү объектларына торак пунктның ижтимагый киңлекләре, участкалар һәм ижтимагый төзелеш зоналары керә, алар төрле кушылмаларда жирлекнең ижтимагый территорияләрен формалаштыралар: локаль еһемияттәге үзекләр, жирлекнең күп функцияле, магистраль һәм махсуслаштырылган ижтимагый зоналары.

Елеге кагыйдәләр составына жайга салучы бүлекләр (бүлекчеләр) кертелгән:

- жәмәгать пространстволарының торышына, төрле билгеленештәге биналарның торышы һәм тышкы кыяфәтенә, төрле милек формасындагы биналарның торышына, жирлектәге төзекләндерү объектларына һәм аларның аерым элементларына карата гомуми таләпләр;

- төзекләндерү объектларын карап тоту һәм эксплуатацияләрү тәртибе;

- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен мохиткә карата аерым таләпләр;
- әлеге кагыйдәләрнең үтелешен контрольдә тоту тәртибе.

4.1. Территорияләрне төзекләндерү иҗтимагый билгеләнештәге.

4.1.1. Иҗтимагый әһәмияттәге территорияләрдәге төзекләндерү объектлары булып түбәндегеләр тора: торақ пунктның иҗтимагый киңлекләре, участкалар һәм иҗтимагый төзелеш зоналары, алар төрле кушылмаларда жирлекнең иҗтимагый территорияләрен формалаштыралар: гомумшәһәр һәм локаль әһәмияткә ия булган үзәкләр, жирлекнең күп функцияле, магистраль һәм махсулаштырылган иҗтимагый зоналары.

4.1.2. Төзекләндерү буенча проект чараларын эшләгәндә иҗтимагый әһәмияттәге территорияләрдә түбәндегеләрне тәэмин итәргә кирәк: территорияләрне визуаль кабул итү өчен ачык һәм үтә күренмәле итү (чүкрак коймалар булмау), халыкның (аз хәрәкәтләнүче төркемнәрдә кертеп) тоткарлыксыз хәрәкәт итү шартлары, тарихи барлыкка килгән планлаштыру структурасын һәм төзелеш масштабын яклау алымнары, торақ пунктның әйләнә-тирә мохите белән төзекләндерү элементларының стильле бердәмлегенә ирешү.

4.1.3. Жәмәгать пространстволары территорияләрен төзекләндерү проектларын алдан проект алды тикшеренүләре нигезендә эшләргә киңеш ителә. Яшәү уңайлыгының югары дәрәжәсен, әйләнә-тирәлекнең визуаль жәлеп итүчәнлеген, жәмәгать киңлекләрен коммуникация һәм аралашу урыннары буларак карый торган һәм эшқуарлыкны үстерү өчен мөмкинлекләр булуны тәэмин итә торган проектларны тормышка ашыру өчен файдаланырга киңеш ителә.

4.1.4. Кагыйдә буларак, жирлекнең жәмәгать киңлекләре территориясендә тышкы төзекләндерүнең конструктив элементлары исемлегенә түбәндегеләр керә: каты өслек төрләре, өслекләрне бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүпчар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр, яшелләндерү участкаларын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар төрләре һ.б.).

4.1.5. Иҗтимагый киңлекләр территориясендә декоратив-гамәли сәнгать эсәрләрен, декоратив су җайланмаларын урнаштыру тәкъдим ителә.

4.1. Территорияләрне төзекләндерү иҗтимагый билгеләнештәге.

4.1.1. Ижтимагый җәмһияттәгә территорияләрдәгә төзекләндерү объектлары булып түбәндәгеләр тора: торақ пунктның ижтимагый киңлекләре, участкалар һәм ижтимагый төзелеш зоналары, алар төрлә кушылмаларда жирлекнең ижтимагый территорияләрен формалаштыралар: гомумшәһәр һәм локаль җәмһияткә ия булган үзәкләр, жирлекнең күп функцияле, магистраль һәм махсулаштырылган ижтимагый зоналары.

4.1.2. Төзекләндерү буенча проект чараларын эшләгәндә ижтимагый җәмһияттәгә территорияләрдә түбәндәгеләрне тәэмин итергә кирәк: территорияләрне визуаль кабул итү өчен ачык һәм үтә күренмәле итү (чүкрак коймалар булмау), халыкның (аз хәрәкәтләнүче төркемнәрне дә кертеп) тоткарлыксыз хәрәкәт итү шартлары, тарихи барлыкка килгән планлаштыру структурасын һәм төзелеш масштабын яклау алымнары, торақ пунктның җйленә-тирә мохите белән төзекләндерү элементларының стильлә бердәмләгенә ирешү.

4.1.3. Жәмһият пространстволары территорияләрен төзекләндерү проектларын алдан проект алды тикшеренүләре нигезендә эшләргә киңәш ителә. Яшәү уңайлыгының югары дәрәжәсен, җйленә-тирәлекнең визуаль жәлеп итүчәнлеген, жәмһият киңлекләрен коммуникация һәм аралашу урыннары буларак карый торган һәм эшқуарлыкны үстерү өчен мөмкинлекләр булуны тәэмин итә торган проектларны тормышка ашыру өчен файдаланырга киңәш ителә.

4.1.4. Кагыйдә буларак, жирлекнең жәмһият киңлекләре территориясендә тышкы төзекләндерүнең конструктив элементлары исемләгенә түбәндәгеләр керә: каты өслек төрләре, өслекләрне бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүпчар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр, яшелләндерү участкаларын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар төрләре һ.б.).

4.1.5. Ижтимагый киңлекләр территориясендә декоратив-гамәли сәнгать җсәрләрен, декоратив су жайланмаларын урнаштыру тәкъдим ителә.

4.2. Төзекләндерү торақ билгеләнешендәгә территорияләрдә

4.2.1. Ижтимагый киңлекләр, күп фатирлы йортлар, балалар бакчалары, мәктәпләр, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау, төрлә кушымталарда торақ төркемнәр, микрорайоннар, торақ районнары формалаштыра.

4.2.2. Торақ билгеләнешендәгә территорияләрдә жәмһият пространстволарын жәяүлеләр коммуникацияләре системасы, торақ төркемнәр, микрорайоннар, торақ районнар һәм гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр булдыру тәкъдим ителә.

4.2.3. Кагыйде буларак, жәяүлелер коммуникациялере һәм хезмәт күрсәтү участкалары территориясендә төзеклендерү элементлары исемлегенә түбәндәгелер керә: каты өслек төрләре, өслекләр бәйләнеше элементлары, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мөгълүмат йөртүчелер.

4.2.4. Тышкы реклама чараларын, капитал булмаган стационар булмаган корылмаларны урнаштыру мөмкин.

4.2.5. Торак билгеләнешендәге территорияләрдәге жәмәгать урыннары территориясен билгеле бер функцияләрне башкару өчен билгеләнген зоналарга бүлгәргә киңеш ителә: рекреацион, транспорт, хужалык һ.б. ижтимагый киңлекләр майданы буенча чикләгәндә жәяүлелер йөри алырлык зонада урнашкан функциональ зоналарны һәм майданнарны исәпкә алу рәхсәт ителә.

4.2.6. Торак билгеләнешендәге территорияләрдә бер үк вакытта жәмәгать киңлекләрендә рекреацион һәм транспорт функцияләрен урнаштыру мөмкин булмаса, территорияне кулланды өстенлек рекреацион функция бирелә. Шулай ук вакытта транспорт функциясен хәл итү өчен махсус инженер-техник корылмалар (жир асты/жир асты паркинглары) кулланыла.

4.2.7. Торак билгеләнештәге территорияләрдә жәмәгать киңлекләренен куркынычсызлыгы аларны торак йортлар төрәзеләре ягыннан, шулай ук тирә-юнь ижтимагый киңлекләр ягыннан яктырту белән бергә карау белән тәэмин ителә.

4.2.8. Торак төзелеше участкаларын төзеклендерүне йорт яны территориясеннән күмәк яки индивидуаль файдалануны исәпкә алып башкарырга кирәк. Моннан тыш, аларны тарихи төзелешләр составында урнаштырганда, төзелешнең югары тыгызлыгы булган территорияләрдә, магистральләр буенда, реконструкцияләнгән торган территорияләрдә торак төзелеше участкаларын төзеклендерү үзгәчлекләрен исәпкә алырга кирәк.

4.2.9. Йорт яны территориясеннән күмәк файдаланучы күпфатирлы йортларның жир участогы территориясендә (күп фатирлы йорт) транспорт йөрү (йөрү), жәяүлелер коммуникациялере (төп, икенче дәрәжә), майданчыклар (мәктәпкәчә яшәтәге балалар өчен, олылар өчен уеннар, чүп-чар жыючылар, кунак автостоянкалары, керү төркемнәрендә), яшеллендерелгән территорияләрне күздә тотарга кирәк. Өгәр участок территориясенен күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә спорт майданчыклары һәм мәктәп яшендәге балалар уеннары өчен майданчыклар, этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар урнаштыру киңеш ителә.

4.2.10. Күмәк файдаланудагы торак төзелеше участогы территориясендә төзеклендерү элементлары исемлегенә юл катламының каты төрләрен, майданчыкларның төрле капламаларын, өслекләрне бәйләү элементларын, майданчыкларны жиһазлау, яшеллендерү, яктырту жиһазларын кертергә кирәк.

4.2.11. Магистраль урамнар буйларында торак урыннарны урнаштырганда урам ягыннан аларны тоташ койма белән әйләндереп алу

Һәм мейданчыклар (балалар, спорт, чүп-чар жыючылар урнаштыру өчен) урнаштыруга юл куймаска кирек.

4.2.12. Балалар бакчалары һәм мектеплер территориялере яшеллендергенде агулы жылк-жимеш, шулай ук ченечкеле һәм гөлжимешле үсемлеклер куллану рөхсет ителми.

4.2.13. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында төзеклендерү элементлары исемлегенә каты өслек төрлере, өслеклерне бейлеү элементлары, киртелер, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мегълумат жиһазлары (күрсеткечлер) кертерге кирек.

4.2.14. Территорияне, автостоянкаларны төзеклендерүне юлларның һәм юлларның каты өслеге, яктырту жиһазлары белен теэмин итерге кирек.

4.3. Төзеклендерү рекреацион билгеленештәге территорияләр

4.3.1. Рекреацион билгеленештәге территорияләрдә төзеклендерү объектлары булып, гадәттә, рекреация объектлары - аеруча саклаулы табигать территорияләре территорияләре территорияләре, ял итү зоналары, парклар, бакчалар, бульварлар, скверлар тора.

4.3.2. Бакча-парк сәнгәте, тарих һәм архитектура һәйкәлләрен төзеклендерү, кагыйдә буларак, аларның тарихи йөзен, планировкасын, яшеллендерүне үз эченә ала, шул исәптән үсемлекләр ассортиментын да. Парк территориясен төзеклендерү элементлары белән жиһазлау һәм жиһазлау ул урнашкан территориянең тарихи-мәдәни регламенты нигезендә проектлаштырырга кирек.

4.3.3. Рекреация объектларын реконструкцияләгәндә күз алдында тотарга кирек:

- урман парклары өчен: тотрыклы эшләргә сәләтле экосистемалар булдыру, ландшафтларның һәм утыртмаларның кыйммәтенә карап, территорияне функциональ зоналаштыруны үткәру, урман паркының төрле зоналары өчен куллану режимнары һәм төзеклендерү чаралары;

- Парклар һәм бакчалар өчен: планлаштыру структурасын реконструкцияләү (мәсәлән, юл челтәренең тыгызлыгын үзгәртү), утыртмаларның тыгызлыгы югары булган участокларны кисү, авыруларны, Иске, декоратив булмаган агачларны һәм үсемлекләрнең декоративлыгын югалткан аз кыйммәтле төрләрен бетерү, аларны агач һәм куакларның декоратив-яфраклы һәм матур чәчәк ата торган формаларына алыштыру, ял мейданчыкларын, балалар мейданчыкларын оештыру.;

- бульварлар һәм скверлар өчен: катлаулы вертикаль структуралы төркемнәр формалаштыру, авыруларны, иске һәм декоратив булмаган

агачларны бетерү, машина йөрү өлеше һәм якын-тирәдәге агачлар арасында араны булдыру һәм арттыру, утырту һәм карап тоту өчен махсус технологияләрне кулланып, риск зонасыннан читтә утырту.

4.3.4. Актив ялны оештыру, коену һәм рекреация (алга таба - ял итү зонасы) өчен билгеләнгән һәм жайлаштырылган территорияләрдә түбәндәгеләр урнаштырырга киңәш ителә: юл белән медицина хезмәте күрсәтү пункты, коткару станциясе, жәяүлеләр юллары, инженерлык жиһазлары (эчәргә яраклы су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу, сулыкка пычранган өслекле агып төшүдән саклау).

4.3.5. Ял итү зонасы территориясендә төзекләндерү элементлары исемлеге, кагыйдә буларак, түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслекле юллар, катнаш юллар (плитка, газонга баткан), яшелләндерү, эчә торган фонтанчиклар, эскәмияләр, чүп - чар өчен кечкенә контейнерлар, Пляж жиһазлары (Кояштан элмәкләр, ятаклар, киенү кабиналары), бәдрәф кабиналары.

4.3.6. Объектлар территорияләрен яшелләндерүне проектлаганда киңәш ителә:

- гамәлдәге үсемлекне, агач үсемлекләренең һәм үлән катламының торышын бәяләргә;
- агач үсемлекләренең корыган зыяннарын ачыклау, аларны бетерү буенча чаралар эшләү;
- ял итү зонасының гомуми мәйданының 80% ыннан да ким булмаган күләмдә үлән катламын, агач-куак һәм яр буе үсемлекләрен саклауны тәмин итәргә;
- сулык ярларын яшелләндерүне һәм формалаштыруны тәмин итәргә (тузанлы һәм эродирлана торган склоннарда ярларны ныгыту поясы, склонлы су саклаучы билләр - баш дренаж һ. б.);
- башка максатларда (этләрне урамда йөртү, уен шәһәрчәкләре, аттракционнар урнаштыру һ.б.) ял итү зонасы территориясен кулланмауны тәмин итәргә.

4.3.7. Коймаларны, урам-техник жиһазларны («су», «тундырма» сәүдә арбаларын), ваклап сату һәм туклану өчен капитал булмаган стационар булмаган корылмаларны, бәдрәф кабиналарын урнаштыру мөмкин.

4.3.8. Жирлек территориясендә паркларның түбәндәге төрләре оештырылырга мөмкин: күп функцияле (вакытлы ял, күңел ачу, актив һәм тынлы ял итү, өлкәннәр һәм балалар өчен аттракционнар урнаштыру), махсулаштырылган (махсус ял төрләрен оештыру өчен билгеләнгән), торак районнар парклары (торак район халкының актив һәм тынлы ялын оештыру өчен билгеләнгән).

4.3.9. Ландшафт-климат шартлары буенча-рельефлы кисешкән парклар, сулыклар ярлары буенча парклар, урман утыртмалары биләп торган территорияләрдә парклар.

4.3.10. Күп функцияле парк территориясендә аллеялар системасын, юллар һәм мәйданчыклар системасын, парк корылмалары (аттракционнар, беседкалар, павильоннар, бәдрәфләр һ.б.) күздә тотарга киңәш ителә. Яшелләндерүнең төрле төрләрән һәм алымнарын: вертикаль (Пергола, трельяжлар, шпалерлар), мобиль (контейнерлар, вазоннар) куллану, агач, куаклардан декоратив композицияләр ясау, чәчәк бизәү, үсемлекләреннән экзотик төрләрән куллану киңәш ителә.

4.3.11. Парк корылмаларының составы һәм саны, махсулаштырылган паркларда төзекләндерү элементлары, кагыйдә буларак, паркның тематик юнәлешенә бәйлә, проектлау биремә һәм проект карары белән билгеләнә.

4.3.12. Торак парк территориясендә аллея һәм юллар системасын, мәйданчыкларны (балалар, тыныч һәм актив ял итү, спорт мәйданчыкларын) күздә тотарга киңәш ителә. Парк территориясә янәшәсендә яки аның составында торак районның спорт комплексы, балалар спорт-уен комплекслары, роликларда шуу урыннары булырга мөмкин.

4.3.13. Торак район паркында яшелләндерү буенча проект чараларын эшләгәндә пространство структурасының һәм утыртмаларның формалаштырыла торган төрләрән исәпкә алырга кирәк; территориянең функциональ-планлаштыру оешмасына карап, әлегә климат зонасы өчен хас булган үсемлекләр төрләрән кулланып чәчәк бизәүне күздә тотарга киңәш ителә.

4.3.14. Торак пункт территориясендә түбәндәге балалар бакчалары (халыкның кыска вакытлы ялын һәм йөрүен оештыру өчен билгеләнгән), корылмалар каршындагы балалар бакчалары, балалар бакчалары, күргәзмәләр (мөстәкыйль объект яки шәһәр паркының бер өлешә буларак эшли торган экспозиция территориясә) һ. б. булдырырга киңәш ителә.

4.3.15. Кагыйдә буларак, ял һәм жәяү йөрү бакчасы территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәге юллар керә: плитка куәте рәвешендәге юллар катламының каты төрләре, өслекләренә бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүплекләр, урамдагы техник жиһазлар («су», «тундырма» арбалары), яктырту жиһазлары.

4.3.16. Капламның колористик чишелешен, су жайланмаларын, декоратив-гамәли бизәлеш элементларын, архитектура-декоратив яктырту жиһазларын урнаштыруны, яшелләндерүнең пейзаж характерын формалаштыруны күздә тотарга киңәш ителә.

4.3.17. Коймаларны, капитал булмаган стационар булмаган туклану корылмаларын (жэйге кафе) урнаштыруны күздә тотарга мөмкин.

4.3.18. Күргәзмә-бакчаның планировкасы, кагыйдә буларак, экспозицияне отышлы тәкъдим итүгә һәм аны караганда уңайлы хәрәкәт булдыруга юнәлтелгән.

4.3.19. Бульварлар һәм скверлар-пространство тирәлегенен мөһим объектлары һәм жирлекне яшелләндерү системасының структур элементлары. Кагыйдә буларак, бульварлар һәм скверлар территорияләрендәгә төзекләндерү элементлары исемлегенә юллар һәм майданчыкларның каты өслеге, өслекләргә бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кечкенә контейнерлар, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары керә.

4.4. Төзекләндерү

Транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы территорияләрендә

4.4.1. Торак пунктның транспорт коммуникацияләре территорияләрендә төзекләндерү объектлары булып кызыл линия чикләрендә торак пунктның урам-юл челтәре, төрле типтагы жәяүлеләр кичүе тора.

4.4.2. Кагыйдә буларак, урам һәм юллар территорияләрендәгә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: юл полотносының һәм тротуарларның каты өслеге, өслекләргә бәйләү элементлары, урам һәм юл буйларын яшелләндерү, куркыныч урыннарны коймалау, яктырту жиһазлары, юл хәрәкәте мәгълүматын йөртүчеләр (юл билгеләре, тамгалар, светофор жайланмалары).

4.5. Жирлекне рәсмиләштерү һәм мәгълүмат

4.5.1. Эмә такталарны, реклама һәм витриналарны рәсмиләштерү һәм урнаштыру.

4.5.1.1. Мәгълүмат конструкцияләрен (алга таба - эмә такталар) урнаштыруны, шулай ук башка график элементларны урнаштыруны «реклама турында» 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясындагы 5.8 өлешен исәпкә алып эшләнгән муниципаль хокукый актлар нигезендә башкарырга кирәк.

4.5.1.2. Якты реклама һәм эмә такталардан файдаланучы оешмаларга газ яктырткыч торбаларны һәм электр лампаларын

вакытында алыштыруны тээмин итэргэ кирэк. Аерым билгелэр төзөк булмаган очракта, реклама яки элмэ такталарны тулысынча сүндерергэ киңэш ителэ.

4.5.1.3. Биналарда биналарның архитектур элементларын ябучы элмэ такталар һәм реклама урнаштыру рөхсэт ителми (мәсәлән: тэрәзә проемалары, колонналар, орнамент һ.б.). Ялган элмэ такталарны 1953 яки аннан да иртэрэк төзелгән архитектура һәйкәлләренә һәм биналарга урнаштырырга рөхсэт ителми. Реклама 4 елдан да артмаган санда биналарның (брендмауэрларның) Начар фасадларына урнаштыру рөхсэт ителэ.

4.5.1.4. Беренче һәм икенче катлар арасында хәрәфләрнең уртача линиясе буенча тигезләнгән элмэ такталарны (хәрәфләрнең чыгару элементларын исәпкә алмыйча) 60 см.дан да артмаган биеклектә урнаштыру рөхсэт ителэ. Сәүдә комплекслары өчен элмэ такталарның урнашуын һәм конструкциясен билгели торган үз архитектура-сәнгать концепцияләрен эшләү тәкъдим ителэ.

4.5.1.5. Газеталар, афишалар, плакатлар, төрле игъланнар һәм реклама махсус урнаштырылган стендларда гына рөхсэт ителэ. Тамашалы чараларның аз форматлы битләреннән торган афишалар өчен вакытлыча төзелеш киртәләрендә өстәмә рәвештә урнаштыру мөмкин.

4.5.1.6. Электр транспорты, урам яктыртуы, биналар, коймалар һәм башка корылмалар терәге игъланнарыннан чистарту эшләрен әлеге объектлардан файдаланучы оешмаларга башкарырга кирэк.

4.5.1.7. Реклама конструкцияләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләүгә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә башкарырга кирэк.

4.5.1.8. Реклама конструкцияләрен жиһазлардан аерым урнаштыру рөхсэт ителми (мәсәлән, мәдәни һәм спорт объектлары конструкцияләреннән, шулай ук афиша тумбаларыннан тыш).

4.5.1.9. Зур форматлы реклама конструкцияләре (билбордлар, суперсайтлар һәм башкалар) торак, жәмәгать һәм офис биналарыннан 100 метр ераклыкта урнашырга рөхсэт ителми.

4.5.2. Навигацияне оештыру.

4.5.2.1. Навигацияне уңайлы урыннарда урнаштырырга киңэш ителә, җе визуаль тавыш тудырмый һәм бинаның архитектур элементларын япмыйча гына.

4.6. Төзөкләндерү объектларын карап тоту

4.6.1. Халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тээмин итүгә һәм җәйләнгән-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән житештерү һәм куллану

калдыктарын, башка калдыктарны, карны махсус билгеленген урыннарга жыю, чыгару белген бейле чаралар һәм башка чаралар оештыру

(алга таба - территорияне жыештыру)

4.6.1.1.Жирлекнең һәр торак пунктында кызыксынган затлар белген килештерелген картаны төзөргә киңеш ителә, ул үзенә буйсынган территориянең конкрет участокларын, шул исәптән барлык милек рәвешләрендәгә күчмәсез милек объектларына якын-тирә территорияләргә жыештыруга җаваплы кешеләргә беркетеп куя. Карта барлык кызыксынучы затлар (предприятиеләр, оешмалар, идарәче компанияләр, авыл жирлегә башкарма комитеты) белген каты коммуналь калдыктар жыю урыннарын күрсәтеп, килештерелә.

4.6.1.2.Бу карталарда төзекләндерү элементларының хәзергә торышы, муниципалитетлар һәм идарәче компанияләр арасында агымдагы территорияне карап тоту буенча вәкаләтләргә чикләү, шулай ук планлаштырылган объектлар чагыла. Картада чагылдыручы берничә катламны күздә тотарга мөмкин:

а) территориянең агымдагы торышы, агымдагы карап тоту өчен җаваплы кешеләргә беркетеп,;

б) ишегалларын һәм иҗтимагый зоналарны (паркларны, скверларны, бульварларны)төзекләндерү проектлары;

в) проектларны гамәлгә ашыру барышы.

Карталар җәмәгатьчелек фикер алышуын үткөрү мөмкинлегә бирү, шулай ук теләсә кайсы кызыксынган затка картада интерактив режимда төзекләндерү эшләрен оештыручы һәм элемент өчен мәгълүмат белген эшләүче җаваплы затларны күрергә мөмкинлек бирү максатыннан ачык һәркем керә алырлык итеп урнаштырылырга тиеш.

4.6.1.3. Авыл жирлегә территориясен чистарту эшләрен планлаштыру, жирлекнең һәр өлешә бу территорияне жыештыру өчен җаваплы кешеләргә беркетелсен өчен башкарыла.

4.6.1.4.Жыештыруга биналарны (биналарны), корылмаларны, шул исәптән вакытлыча корылмаларны да кертеп, милек хокукында, башка җайбер хокукында, аренда хокукында, башка законлы хокукта, территорияне арендау килешүенә кертү һәм аның чикләрен билгеләү юлы белген, шулай ук жир кишәрлекләргә милекчеләргә белген килешүләр аша биналар (биналар), корылмалар милекчеләргә булган физик, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр җәлеп ителә.

Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына бейсез рәвештә, милек хокукында, бүтән җайбер яки мөҗбүри хокукта (алга таба - жир кишәрлекләргә ия булучылар) булган жир кишәрлегә, шулай ук милек хокукында, бүтән җайбер яки мөҗбүри хокукта булган биналар, корылмалар, гамәлдәгә

законнарда һәм җелеге Кагыйдәләрдә каралган күләмдә мәстәкыйль рәвештә яки махсус оешмаларны үз акчалары хисабына җәлеп итү юлы белән чистартырга тиеш.

Бина, корылма милек хокукында яки башка җайбер яисә мөҗбүри хокукта булган очракта, жыештырылырга тиешле территория милек хокукында яки күчәмсез милек объектына башка хокукта пропорциональ өлеш билгеләнә.

Жир участогы территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне карап тоту һәм жыештыру чикләре яктар килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, жыештырылырга тиешле территория барлык милекчеләр яки башка биналарның, корылмаларның хужалары (кулланучылары) арасында тигез өлешләрдә билгеләнә.

Бина, корылма милек хокукында яки башка җайбер яки мөҗбүри хокукта булса, фасадны карап тоту яктарның килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, фасадны карап тоту милек хокукында яки күчәмсез милек объектына башка хокукта пропорциональ рәвештә гәмәлгә ашырыла.

4.6.1.5. Урамнарны, мөйданнарны, скверларны һәм башка җәмәгать урыннарын житештерү һәм куллану калдыклары белән чүпләүне булдырмау өчен кече күләмле савытларны (чүп савытларын, бакаларны) вакытлыча урнаштыру өчен махсус билгеләнгән.

Гражданныр (шәхси торақ йорт хужалары), күпфатирлы йортлар белән идарә итүче оешмалар, шәхси эшмәкәрләр, юридик затлар, җирлек территориясендә үз эшчәнлекләрен гәмәлгә ашыручы гражданныр (шәхси торақ йортлар хужалары), калдыклар җыю өчен түбәндәге объектларга каты һәм зур габаритлы калдыклар җыюны башкаралар:

а) чүп кабул итү камерасына куелган контейнерлар;

б) контейнерлар (шул исәптән калдыкларны жиһазландырылган мөйданчыкларда урнаштырылган төрләргә бүлгәндә (текстиль, кәгазь, пыяла, пластмасса, полимер, азык-төлек, сортлана торган калдыкларга бүлгәндә);

в) махсус контейнерлар (бункерлар) яки зур габаритлы калдыклар өчен мөйданчыклар;

г) жиһазландырылган мөйданчыкларда урнаштырылган бункерлар;

д) билгеләнгән график буенча йә чакыру буенча, килешүдә каралган очрақларда һәм җелеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән очрақларда махсус автотранспорт;

е) чүп савытлары;

ж) калдыкларны алга таба чыгару өчен вакытлыча җыю урыннары.

4.6.1.6. Житештерү һәм куллану калдыкларын вакытлыча туплау өчен савытлар урнаштыру һәм аларны чистарту тиешле территорияләрне жыештыру өчен җаваплы затлар тарафыннан башкарыла.

4.6.1.7. Каты көнкүрөш һәм зур габаритлы калдыктарны чыгаруны тормышка ашыралар:

- күп фатирлы йортлардан-билгеленген төрөттөгө калдыктар белген эш итү өлкөсөндө эшченлек алып баручу юридик яки физик затлар ; ;
- индивидуаль торак йортлардан-торак йортларның хужалары мөстөкыйль рөвөштө йө билгеленген төрөттөгө калдыктар белген эш итү өлкөсөндө эшченлек алып баручу юридик яки физик зат белген килешү буенча;
- калдыктар белген эш итү өлкөсөндө билгеленген төрөттөгө эшченлек алып баручу юридик яки физик затлар – гомуми кулланылыштагы территориялерден һәм калдыктарны вакытлыча туплау урыннарыннан;;
- башка территориялерден - хосусый эшмөкөрлөр, юридик затлар, өлеге территориялерге хокукка ия булучылар, табигать саклау һәм санитар талөплөрне үтөү шарты белген яки билгеленген төрөттөгө калдыктар белген эш итү өлкөсөндө эшченлек алып баручу юридик яки физик зат белген килешү нигезендө мөстөкыйль рөвөштө.

4.6.1.8.Каты көнкүрөш һәм зур габаритлы калдыктарны мөстөкыйль рөвөштө чыгару калдыктарны сортларга аеру буенча махсулаштырылган оешмаларга яки калдыктарны урнаштыру объектларына башкарыла.

Ремонт вакытында барлыкка килген калдыктарны чыгару моның өчен махсус билгеленген урынга өлеге ремонтны башкаручы затлар тарафыннан мөстөкыйль рөвөштө башкарыла.

Ремонт вакытында барлыкка килген калдыктарны вакытлыча саклау урыннарына урнаштыру тыела.

4.6.1.9.Контөйнер мөйданчыгынан һәм аның янөшөсөндөге территорияден контөйнерлардан чүп-чар транспортына төшкөндө коелган жөтөштерү һәм куллану калдыктарын бетерү калдыктарны транспортлауны гамөлгө ашыручы оешма хөзмөткөрлөргө тарафыннан башкарылырга тиөш.

4.6.1.10.Калдыктарны ташу, авария хөлен булдырганда, транспортта калдыктар белген көшөлөрнөң сөламөтлегенө һәм өйлөнө-тирө мохиткө зыян китерүне юкка чыгара торган ысуллар белген гамөлгө ашырырга кирөк.

4.6.1.11.Төнлө жыөштырганда тавышларны кисөтүчө чаралар күрөргө кирөк.

4.6.1.12.Йортлар һәм урамнар территориясө артында юыну һәм чистарту, урам юлларына чүп-чар чыгару жайланмаларын урнаштыру тыела.

4.6.1.13.Чүп жыючыларга һәм яраланган чокырларга турыдан-туры ирөклө керү мөмкинлеген төэмин итөргө кирөк.

4.6.1.14.«Россия Федерациясөндө жирлө үзидарө оөштыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрөндөге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 17 статьясындагы 2 өлөшө нигезендө авыл жирлөгө башкарма комитөты

Гражданнарны ирекле рәвештә жирлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкару өчен җәлеп итә ала.

Авыл жирлеге территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга жирлектәге төп эштән яки укудан буш вакытларында өч айга бер тапкырдан да ким булмаган буш вакытларында җәлеп ителергә мөмкин. Шулай ук вакытта жирлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләре дүрт сәгатьтән артык дөвам итә алмый.

Авыл жирлеге территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга халыкны җәлеп итү жирлек башкарма комитеты карары нигезендә башкарыла.

4.6.2. Язгы-җәйге чорда территорияне жыештыру үзенчәлекләре

4.6.2.1. Язгы-җәйге территорияне жыештыру 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр башкарыла һәм урамнарны, тротуарларны, майданнарны юдырту, су сибү һәм юдыру күздә тотыла.

Климат шартларына бәйле рәвештә, авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән язгы-җәйге жыештыру чоры үзгәртелергә мөмкин.

4.6.2.2. Урамнарның һәм майданнарның машиналар йөрү өлешенә бөтен кинәлеген юарга кирәк.

4.6.2.3. Лотоклар һәм бордюраларны ком, тузан, чүп-чар жыюны юудан соң иртәнге сәгать 7дә төгеллергә кинәш ителә.

4.6.2.4. Тротуарларны һәм ишегалды территорияләрен, яшел үсентеләрне һәм газоннарны юу һәм су сибү оешма һәм биналарның миләкчеләре көчә белән башкарыла.

4.6.2.5. Юл катламнарын һәм тротуарларны юарга, шулай ук тротуарларны юарга 23 сәгатьтән иртәнге 7 сәгатькә кадәр башкарырга кинәш ителә.

4.6.3. Көзге-кышкы чорда территорияне жыештыру үзенчәлекләре

4.6.3.1. Көзге-кышкы территорияне жыештыру 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр бара һәм чүп-чар, кар һәм боз, пычрак, хлоридлар катнашында ком сибүне күздә тоты. Җәяүлеләр хәрәкәте булган зоналарда кеше һәм хайваннар сәламәтлегенә, үсәлекләргә, аяк киemenә зыян китерә торган химик реагентларны кулландан (яки минимумга кадәр) баш тартырга кирәк.

Климат шартларына бәйле рәвештә, авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән көзге-кышкы жыештыру чоры үзгәртелергә мөмкин.

4.6.3.2. Барлык урамнарда, майданнарда, яр буйларында һәм скверларда яңа эреп чыккан карны теземнәргә һәм өемнәргә салу рәхсәт ителә.

4.6.3.3. Яшел үсентелерге зыян китерсе, яшел үсентелер территориялдеренде кар өю тыела.

4.6.3.4. Урам киңлегенче һәм хәрәкәт характерына карап, анда түшәкләрне йе йөрү өлешенә ике ягы буенча, йе бер яктан тротуар буенда, кирәкле юллар һәм юллар калдырып, йөрү өлешенә салырга кирәк.

4.6.3.5. Хлоридлар катнашмасына ком сибүне, кагыйдә буларак, кар явудан яки бозлавыктан кичекместән башларга кирәк.

4.6.3.6. Беренче чиратта, бозлавыкта төшү, күтерелеш, юл чатлары, жемегать транспорты тукталышлары урыннары, жәяүлелер кичүе сибү максатка ярашлы.

4.6.3.7. Тротуарларны хлоридларсыз коры ком сибүргә кирәк.

4.6.3.8. Түбәләрне кардан чистартуны һәм боз сөңгелерен бетерүне түбәндеге куркынычсызлык чараларын тәэмин итеп башкарырга кирәк: дежурларны билгеләү, тротуарларны коймалау, биеклектә эшләүче затларның иминият жиһазлары белән тәэмин итү.

4.6.3.9. Махсус оешмалар жыештыра торган юлларда карны түбәдән кар чыгаруга, юл катламнарыннан каймарганчы ташларга һәм алар белән уртақ идәнгә салырга кирәк.

4.6.3.10. Йорт яны территориясен жыештыру, төзеклендерү буенча эшләр башкарганда, Идарәдә булган күпфатирлы йортларда яшәүчелергә йорт яны территориясеннән кар чистарту һәм чыгару буенча эшләр башкару вакыты һәм урыны турында һәм йорт яны территориясендәге махсус техниканы жыештыруга комачаулаучы транспорт чараларын күчерү кирәклегенә турында, егер мондый күчеш кирәк булса, хәбәр итергә кирәк.

4.6.3.11. Барлык тротуарларны, ишегалларын, урамнарның, мейданнарның машиналар йөрү өлешен, яр буйларын, базар мейданнарын һәм башка участокларны кардан һәм кыргыч астындагы бозлы накаттан арындырырга һәм иртәнгә сөгәт 8гә кадәр ком сибүргә киңеш ителә.

4.6.3.12. Карны махсус бүлеп бирелгән урыннарда гына чыгару рөхсәт ителә.

4.6.3.13. Кар өю урыннары уңайлы подъездлар, кар өю өчен кирәкле механизмнар белән жиһазландырылган.

4.6.3.14. Урамнарны, мейданнарны, күперләрне, плотиналарны, скверларны һәм бульварларны кардан һәм боздан чистартуны кичекместән кар явудан башларга һәм, беренче чиратта, магистраль урамнардан, автобус трассаларыннан, күперлердән, плотиналардан һәм юлүткәргечләрдән, пычратмас өчен, транспортның өзлексез хәрәкәтен тәэмин итү өчен житештерергә кирәк.

4.6.3.15. Урамнарны, юлларны, мейданнарны жыештырганда, тиешле территорияләрне карап тоту өчен жаваплы махсулаштырылган оешмалар тарафыннан кар чистарту техникасы үткәннен соң, прибордюр лотокларын

жыештыруны, Корылмалар ягыннан да, юл аркылы чыгу урыннарын, башка корылмалар булмаган очракта, башка яктан да чистартуны теемин итерге кирек.

4.6.4. Торак территориялгерен карап тоту,
катнаш нем сенегать корылмалары

4.6.4.1. Торак, катнаш нем сенегать корылмалары территориялгерен карап тоту: биналар, корылмалар, Корылмалар нем коймалар фасадларын карап тоту; кун катлы торак тезелеше территориялгерен карап тоту; шехси торак тезелеше территориялгерен карап тоту; эчтелек катнаш нем сенегать корылмалары;

яшеллендерелген территориялгерне нем табигый усемлеклерне карап тоту;
кече архитектура формалары.

4.6.4.2. Биналарның, корылмаларның, корылмаларның нем коймаларның фасадларын карап тоту гамелдеге кагыйделер нем нормалар, шулай ук элеге Кагыйделер нигезенде жаваплы затлар тарафыннан гамелге ашырыла.

4.6.4.3. Биналарның, корылмаларның, корылмаларның нем коймаларның фасадларын карап тоту уз эчене ала:

Татарстан Республикасы Балык Бистесе муниципаль районы Башкарма комитетының тезелеш, архитектура нем торак-коммуналь хужалык булеге белчен килештерелген проект нигезенде, конструктив элементларны нем фасадларны, шул исептен керу ишеклерен нем козырекларын, балкон нем Лоджа коймаларын, карнизов, крылец нем аерым баскычларны, төшү нем баскычлар коймаларын, витрин, декоратив детальлгерне нем башка конструктив элементларны уз вакытында ремонтлый нем тезеклендере.;

теемин иту булу нем карап тоту исправном торышы водостоков, водосточные торбалар нем слиыва;

тубене кардан, боздан нем боз сөңгелереннен вакытында чистарту, куркынычсызлык чараларын теемин иту (дежурларны билгелее, тротуарларны коймалау, биеклекте эшлеуче затларның иминият жиһазлары белчен теемин иту);

тубеден нем боздан тубеден, козыреклардан, керу төенненнен вакытында чистарту, боз, кар нем боз сөңгелереннен, карнизлардан, балконнардан нем лоджиялгерден уз вакытында чистарту, агач ботакларын саклап калу чараларын теемин иту белчен берге, агач ботакларын нем тубелгерне нем козырекларны, көзеклерне кардан, боздан, боздан, боздан, кардан нем боз сөңгелереннен арындыру; герметизацию, бизее нем чигу швов, ярыклар нем сайлау;

отмосткаларны, цоколь терезелерен нем подвалларга керу юлларын торгызу, ремонтлау нем уз вакытында чистарту;

фасадта урнаштырылган электр утларын төзек хәлдә тоту һәм аны караңгылык башлану белгән кертү; фасадларны үз вакытында буяу, чистарту һәм юдырту, аларның торышына һәм эксплуатация шартларына бәйле рәвештә, җе коймалар 1 майга кадәр елына 1 тапкырдан да ким булмаган күләмдә түгел;

вакытында юу терезәләр һәм витрина, элмә такталар һәм күрсәткечләр; язудан, рәсемнәрдән, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән чистартылды;

биналарны, корылмаларны һәм корылмаларны техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары белгән каралган башка таләпләргә үтәү.

4.6.4.4. Кышкы вакытта биналарның хужалары (арендаторлары) һәм торак фонды белгән идарә итүче оешмалар тарафыннан биналарның түбәләрен һәм керү төеннәреннән түбәләрен кардан, боздан, боз сөңгеләреннән, шулай ук аларның барлыкка килүе, туплануы буенча кар өемнәргә вакытында чистартылырга тиеш. Тышкы су белгән тәэмин ителгән түбәләргә, калыңлыгы 30 см дан артык булган кар катламы барлыкка килүгә юл куймыйча, вакыт-вакыт кардан арындырырга кирәк, җе температура 0 градус һәм аннан да югарырак булганда-10 см. дан артык.

Биналарның һәм козырекларның түбәләрен кардан, боздан, боз сөңгеләреннән, шулай ук кардан чистарту өлегә Кагыйдәләргә 4.6.3.8 пункты таләпләрен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

4.6.4.5. Биналар аншлаплар, номер билгеләре, рәхмәт белдерүчеләр, истәлекле такталар, янғын гидранты күрсәткечләргә, җе торак йортлар номер күрсәткечләргә белгән жиһазландырылырга тиеш.

Аншлаплар һәм номер билгеләргә чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш.

4.6.4.6. Тыю:

аерым детальләргә юкка чыгару яки үзгәртү, Яңа архитектура детальләргә төшерү, алыштыру яки урнаштыру, яңа проемаларны урнаштыру, терезә формасын үзгәртү, яңа балконнар һәм лоджияләр, эркерлар урнаштыру, балконнар арасында киңлек төзү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлегә белгән килешмичә генә балконнар арасында киңлек төзү һәм билгеләнгән тәртиптә рәхсәт алу белгән бәйле биналарның фасадларын үзгәртүгә бәйле барлык үзгәрешләр дә бар.;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлегә белгән килешмичә генә төрле растыжалар, элмә такталар, элмә такталар, күрсәткечләр, флаштоклар, тышкы мәгълүмат чаралары биналары, корылмалары стеналарына беркетү;

авыл жиригә башкарма комитеты белгән килешмичә генә урам, бина, корылма номерлары, исем күрсәткечләргә урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

авыл жирлеге башкарма комитеты белен килештерелгән проект булмаса, бинаның фасадына һәм (яки) түбәсенә, корылмасына яки корылмасына, флаштокларга урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге белән килешмичә генә биналар, корылмалар һәм корылмалар фасадларында элмә такталар, белдерүләр, листовкалар һәм башка тышкы мөгълүмат чараларын урнаштыру; бина түбәсеннән боз, кар һәм чүп-чарны водосточные торбалар бүрәнеләренә ташларга.

4.6.4.7. Ишегалды һәм күп катлы торак төзелешен карап тоту торак фондын техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары, шулай ук җелеге Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6.4.8. Күп катлы торак йорт ишегалды территориясен карап тотуны үз эченә ала: даими җыештыру, люкларны һәм карау һәм яңгыр кабул итү коелары рәшәткәләрен, дренажларны, лотокларны, жиберү торбаларын ремонтлау һәм чистарту; инженерлык челтәрләренә күзәтү коеларына, янғын су белән тәэмин итү чыганаclarына (гидрантларга, сулыкларга һ. б.) киртәләрсез керү мөмкинлеген тәэмин итү;

гамәлдәге яшел үсентеләргә яшелләндерү һәм карау, җе кирәк булганда, гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләргә туры китереп, санитар кисүне һәм кисүне үткәерү; кече архитектура формаларын карап тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.

4.6.4.9. Күпфатирлы торак йорт ишегалды территориясен карап тоту өчен җаваплы затлар тәэмин итәргә тиеш:

даими җыештыру һәм ишегалды территориясенә санитар торышын даими күзәтү; ишегалды территориясен карап чыгу, квартал эчендәге юллар, тротуарлар, юллар, отмосткалар, ясалма корылмалар, кече архитектура формалары дефектларының килеп чыгу сәбәпләрен билгеләү максатыннан, аларны бетерү буенча чаралар күрү; махсулаштырылган булмаган биналарда сыек көнкүреш калдыклары өчен җыентыклар урнаштыру;

ишегалды территориясендә урнашкан биналарның һәм башка объектларның фасадларын көн саен чистартып, билгеләнмәгән урыннарда ябыштырылган белдерүләрдән арындыралар;

4.6.5. Гражданнар күпләп була торган урыннарны карап тоту

4.6.5.1. Гражданнар күпләп була торган урыннарны карап тоту гамәлдәге кагыйдәләр һәм нормалар, шулай ук җелеге Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6.5.2. Гражданнар күпләп була торган урыннарга керә:

халыкның ял итү урыннары - парклар, пляжлар, ял базалары;

актив ял итү һәм күңел ачу чаралары урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә мейданчыклары; сәүдә объектлары территорияләре- базарлар һәм ваклап сату объектлары (стационар булмаган сәүдә объектлары һәм хезмәт күрсәтү өлкәсе объектлары - автомобиль кибетләре (автолавкалар, автоприцеплар), цистерналар, арбалар, лоткалар (жыелма-сүтелә торган тент капламы булган күчерелмә Корылмалар), жәйге кафе, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары; автомобиль стоянкалары, дача-төзелеш һәм гараж-төзелеш кооперативлары, яшелчә саклау кооперативлары, бакчачылык һәм яшелчечелек коммерцияле булмаган берләшмәләре урнашкан территорияләр.; административ һәм жәмәгать биналары, биналар һәм учреждениеләр (театрлар, кинотеатрлар, мәдәният йортлары, мектепләр, мектепкәчә учреждениеләр, поликлиникалар)янындагы территорияләр; зиратлар һәм мемориаллар.

4.6.5.3.Автомобиль стоянкалары, гараж-төзелеш кооперативлары, яшелчә саклау кооперативлары, гражданның бакчачылык һәм яшелчечелек коммерцияле булмаган берләшмәләре билгелән территорияләргә жәштыру бурычы өлегә объектларның милекчеләренә (хужаларына) йөкләнә.

4.6.5.4. Жаваплы затлар бурычлы:

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлегә, авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештерелгән проектлар нигезендә гражданны күпләп жыела торган урыннары төзекләндерү буенча эшләргә башкару; гражданны күпләп жыела торган урыннарда вак-төяк чүп жыю өчен урналар урнаштырырга һәм аларны вакытында чистартырга; тәүлекнең караңгы вакытында гражданның массакүләм тору урыннары яктыртуны тәэмин итү; территорияне чүп-чардан, пычрактан, тузаннан, кардан һәм боздан чистартуны оештырырга һәм тәэмин итергә, шулай ук гомуми файдаланудагы территорияләрдә, чикләнгән территорияләрдән һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрдән тыш, үләнне (15 см дан артык) вакытлы чабып торырга, тәүлек дөвамында чабылган үләнне жәштырырга.

4.6.5.5. Пляжлар, базарлар территорияләре билгеләнгән санитар нормаларга һәм кагыйдәләргә туры килергә тиеш.

4.6.5.6. Пляж территорияләре коткару чаралары, бәдрәфләр, медицина пунктлары, чүп-чар жыю өчен урналар, Пляж жиһазлары (тиресләргә, киенү кабиналары, ятаклар) белән жиһазландырылырга тиеш.

4.6.5.6.Базар территорияләре төзекләндерелергә, каты өслекләр һәм яңгыр һәм кар суларын агу өчен уклоннар булырга, бәдрәфләр, хужалык мейданчыклары,

контейнер мәйданчыклары, контейнерлар һәм чүп савытлары белән жиһазландырылырга, суүткәргеч һәм канализация булырга тиеш.

4.6.5.7. Гараж-төзелеш кооперативлары, ачык автомобиль стоянкалары территорияләре каты су үткәре торган өслеккә һәм яңгыр сулары канализациясенә ия булырга, житештерү һәм куллану калдыкларын жыю өчен контейнерлар белән жиһазландырылырга тиеш.

4.6.5.8. Гражданнар күпләп була торган урыннар территорияләрендә тыела: сакларга тару һәм сәүдә жиһазлары, түгел билгеленгән, моның өчен урыннарда; территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату; моның өчен билгеләнмәгән урыннарда транспорт чараларын юу; газоннарга, табигый һәм ясалма яшеллеләндерү объектларына зыян китерү; өстәлләрдә һәм эскемияләрдә утыру; повреждать кече архитектура формалары һәм перемещать аларны билгеленгән урыннар; сыек азык-төлек калдыкларын, сатуратор җайланмаларыннан су, куас һәм сыра цистерналары, тротуарларга, газоннарга һәм юлларга агызу; капитал булмаган корымалар урнаштыру.

4.6.6. Тышкы төзекләндерү элементларын карап тоту тәртибе

4.6.6.1. Тышкы төзекләндерү элементларын карап тотуга карата гомуми таләпләр.

4.6.6.1.1. Төзекләндерү элементларын карап тоту, һөйкәлләрне, мемориалларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, физик һәм (яки) юридик затлар тарафыннан, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, милек, хужалык алып бару, оператив идарә хокукында, яки милекче яки вәкаләтле зат белән килешүләр нигезендә башкарыла.

4.6.6.1.2. Физик һәм юридик затларга якын-тирә территорияләрдә урнашкан төзекләндерү элементларын карап тотуны оештыру тәкъдим ителде.

4.6.6.2. Ут элмә такталары, башка тышкы мәгълүмат чаралары, реклама, витриналар.

4.6.6.2.1. Төрле тышкы мәгълүмат чараларын (элмә такталарны) урнаштыру бары тик Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торақ-коммуналь хужалык бүлегә белән эскизлар килешкәннән соң гына рөхсәт ителә.

4.6.6.2.2. Якты реклама һәм элмә такталардан файдаланучы оешмалар көн саен аларны тәүлекнең караңгы вакыты житү белән үз эченә ала һәм урам утларын сүндереп торы вакытыннан да иртәрәк түгел, җе Якты көн җиткәннән дә соңга

калмыйча сүндерә, янган газ-ут трубкаларын һәм электр лампаларын үз вакытында алыштыруны тәэмин итә.

4.6.6.2.3. Витриналар махсус яктырту приборлары белән жиһазландырылачак.

4.6.6.2.4. Газеталар, афишалар, плакатлар, төрле игъланнар һәм рекламаларны бары тик махсус урнаштырылган стендларда гына ачарга рөхсәт ителә.

4.6.6.2.5. Урам яктырту баганалары, биналарның, коймаларның һәм башка корылмаларның чылбыры игъланнарыннан чистарту өлеге объектларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

4.6.6.3. Кече архитектура формаларын төзү, урнаштыру һәм карап тоту.

4.6.6.3.1. Физик яки юридик затлар тиеш каршындагы эчтеләге кече архитектура формаларын житештерергә, аларны ремонтлау һәм буяу.

4.6.6.3.2. Киосклар, павильоннар, коймалар, газон киртәләре һәм тротуарлар, транспорт көтү павильоннары, телефон кабиналары, спорт корылмалары, афишалар һәм игъланнар һәм башка стендлар, реклама тумбалары, Транспорт һәм жәяүлеләр тукталышлары, эскәмияләр күрсәткечләрен елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә басарга кирәк.

4.6.6.3.3. Урам утлары фонарьларының таш, тимер - бетон һәм металл коймаларын, терекләрен, трансформатор будкаларын һәм киоскларны, торак, ижтимагый һәм сәнгать биналарының металл капкаларын ике елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә, һәм ремонтны-кирәк булганда.

4.6.6.4. Биналарны һәм корылмаларны ремонтлау һәм карап тоту.

4.6.6.4.1. Биналарны һәм корылмаларны эксплуатацияләү, аларны ремонтлау билгеләнгән кагыйдәләр һәм техник эксплуатацияләү нормалары нигезендә башкарыла.

4.6.6.4.2. Биналар һәм корылмаларның фасадларын агымдагы һәм капитал ремонтлау, буяу биналарның һәм корылмаларның милекчеләренә техник торышына карап яки милекчә белән килешү нигезендә башкарыла.

4.6.6.4.3. Аерым детальләренә юкка чыгару яки үзгәртү белән бәйлә биналарның фасадларының төрле үзгәрешләре, шулай ук яңа терезәләр урнаштыру һәм төп фасадка чыга торган ишек һәм ишек юлларын реконструкцияләү Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлгә белән килештереп башкарыла.

4.6.6.4.4. Оешмалар, учреждениеләр, предприятиеләр, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә, биналарга хокукка ия булучылар, шулай ук йорт һәм корылмаларның милекчеләре, урам атамаларын һәм расланган үрнәктәге номер билгеләрен күрсәтеп, биналарда күрсәткечләргә ия булырга тиеш, һәм почмак йортларында – кисешүче урамнар исемнәре.

4.6.7. Территорияләренә яшелләндерү эшләре

яшел үсентелгерне карап тоту буенча

4.6.7.1. Яшеллендерү элементлары

4.6.7.1.1. Яшеллендерү элементларын булдырганда уңайлы жәяүлелер мохитен оештыру, аралашу өчен уңайлы мохит булдыру, жәмегать киңлеклерен яшеллендерү элементлары белен баету, шулай ук территорияде жәяүлелер һәм велосипед юллары челгерен, кешелерне желеп итү үзеклерен булдыру принципларын исәпкә алырга киңеш ителә.

4.6.7.1.2. Яшеллендерү-территорияне төзеклендерүнең һәм Ландшафтлы оештыруның составлы һәм кирәкле өлеше, ул жирлекнең гамәлдәге һәм/яки яңа булдырыла торган табигый комплексларны актив кулланып, тотрыклы мохитен формалаштыруны, шулай ук жирлек территориясендә элек барлыкка килгән яисә башта булган табигый мохитне сак тотуны тәэмин итә.

4.6.7.1.3. Яшеллендерү эшлерен комплекста һәм жирлекнең гомуми "яшел" каркасы контекстында планлаштырырга кирәк, ул барлык халык өчен дә оештырылмаган ландшафтларга керү мөмкинлеге, спорт белен шөгыйльленү һәм аралашу, физик комфорт, шәһәр тирәлегенә визуаль һәм экологик характеристикаларын яхшырту мөмкинлеге бирә.

4.6.7.1.4. Утыртмаларның төрлерен сайлап алуга карап, утыртмаларның күләмле-пространстволы структурасын билгеләргә һәм яшеллендерелгән территорияләр участокларының үзара һәм торак пункт төзелеше белен үзара визуаль-композицион һәм функциональ бәйләнешләрне тәэмин итәргә кирәк.

4.6.7.1.5. Эшләрне жирле үзидәре органнары тарафыннан алдан эшләнгән һәм расланган төзеклендерү проекты буенча башкарырга кирәк.

4.6.7.1.6. Һаваның пычрану дәрәжәсе югары булган шартларда күп катлы агачкуак утыртмалары булдырырга киңеш ителә: жылләтү - ябык типтагы (крон кушылу) Яхшы режимда, жылләтү начар булганда - ачык, филтрлау тибындагы (кроннарны кушу).

4.6.7.1.7. Жирлек территориясендә бер адымга якин урнашкан сыйфатлы яшеллендерелгән территорияләр оештыру максатка ярашлы. Яшел киңлекләрне, тотрыклы үсеш концепциясен һәм әйләнә-тирәлеккә сак карашны исәпкә алып, актив куллану өчен жайлаштырылган итеп проектларга киңеш ителә.

4.6.7.1.8. Яшеллендерү киңлекләрне проектлаганда биотөрлелек һәм шәһәр тирәлегендә яшеллендерелгән элементларның өзлексезлеге факторларын исәпкә алырга, шәһәр эчендәге экосистемалар бәйләнешләрне саклау өчен Яшел «каркаслар» проектларын булдырырга киңеш ителә.

4.6.10. Жирлек территориясен яктырту

4.6.10.1. Урамнар, юллар, мейданнар, күперләр, жәяүлеләр аллеялары, жәмәгать һәм рекреацион территорияләр, торак кварталлар, микрорайоннар, торак йортлар, сәнгәт һәм коммуналь оешмалар территорияләре, шулай ук керү аркалары, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, торак пунктлар турында мәгълүмат элементлары тәүлекнең караңгы вакытында жирлек башкарма комитеты раслаган расписание буенча яктыртылырга тиеш.

Әлеге объектларны яктырту бурычы аларның милекчеләренә яки вәкаләтле милекчеләренә йөкләнә.

4.6.10.2. Жирлек территориясен яктырту, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, физик һәм юридик затлар белән килешүләр буенча, билгеләнгән төр типтә бирелгән жир кишәрлекләренә милекчеләре булып торучы энергия белән тәэмин итүче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6.10.3. Урамнарны яктырту чөлгәләрән төзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капитал ремонтлау махсус оешмалар тарафыннан жирлекнең башкарма комитеты белән килешүләр буенча башкарыла.

4.7. Хайваннарны тоту

4.7.1. Йорт хайваннарын тотуның төп принциплары, шартлары, әтләренә урамда йөртү Кагыйдәләре «Татарстан Республикасында йорт хайваннарын тотуның аерым мәсьәләләре турында» 2014 елның 7 мартындагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнә.

4.7.2. Авыл хужалыгы хайваннарын авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан махсус бирелгән урыннарда, хужасы яки вәкаләтле зат күзәтүе астында, көтүлекләр алып барыла. Йорт кәжәләре йорт яны территорияләре эчендә яки көтүлекләрдә хужалар күзәтүе астында гына булырга тиеш.

4.8. Авыл мохитенә карата аерым таләпләр

4.8.1. Торак мохитне, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәник өнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда торак пунктларның халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен уңайлы булуы, шул исәптән әлеге объектларны халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен йөртүгә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итү каралырга тиеш.

4.8.2. Халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен йөртүгә ярдәм итә торган техник чараларны һәм жайланмаларны проектлау, төзү, урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясә нигезендә яңа төзелештә гамәлгә ашырылырга тиеш.

4.9. Территорияне бейрәмчә бизеү

4.9.1. Авыл жирлеге территориясен бейрәмчә бизеү авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән дәүләт һәм жирле бейрәмнәр, истәлекле вакыйгалар белән бейлә чаралар үткөрү чорында башкарыла.

Биналар, корылмаларны рәсмиләштерү жирлек территориясен бейрәмчә бизеү концепциясе кысаларында аларның хужалары тарафыннан башкарыла.

4.9.2. Авылда тантаналы һәм бейрәм чаралары үткөрүгә бейлә эшләр оешмалар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә үз акчалары хисабына, шулай ук өлеге максатларга жирлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә жирлек башкарма комитеты белән килешүләр буенча гамәлгә ашырыла.

4.9.3. Бейрәм бизелеше милли флагларны, лозунгларны, гирляндларны, панноларны элү, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, киосклар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бейрәм иллюминациясе урнаштыру.

4.9.4. Бейрәм бизелеше концепциясе чаралар программасы һәм объектларны һәм бейрәм бизелеше элементларын урнаштыру схемасы белән билгеләнә.

4.9.5. Бейрәм бизелеше элементларын өзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларын төшерергә, жимерергә һәм начарайтырга рөхсәт ителми.

V. өлеге кагыйдәләрнең үтелешен контрольдә тоту

5.1. Физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар жирлек территориясен төзекләндерү буенча өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтелешен тәэмин итергә тиеш. 5.2. өлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган өлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә жаваплылыкка китерә.

5.3. Төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен жаваплылыкка тарту зат күрсәтелгән таләпләрне үтеүдән һәм жиберелгән житешсезлекләренә бетерүдән азат итми.

